

Advies

B&W	07-08-2018
Raadscommissie	4/5-09-2018
Gemeenteraad	19-09-2018
Portefeuillehouder	E.P. Kooiman

Vaststellen beheerplannen Groen, Wegen en Straatmeubilair

Het betreft het aanbieden van de Beheerplannen Groen, Wegen en Straatmeubilair ter vaststelling, inclusief het kennisnemen van de financiële consequenties.

Doelenboom

Programma	3 8	Mooi en gastvrij Texel Goed wonen, goede bereikbaarheid
Maatschappelijk doel	8.1	Gemeentelijke infrastructuur beheren en mobiliteit reguleren
Beleidsdoel	8.1.1	Infrastructuur beheren en aanpassen
Operationeel doel	8.1.1.17	Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR) plan uitvoeren

Raadsvoorstel

Voorgesteld wordt te besluiten:

1. het Beheerplan Groen 2019 - 2023 vast te stellen;
2. het Beheerplan Wegen 2019 - 2023 vast te stellen;
3. het Beheerplan Straatmeubilair 2019 - 2023 vast te stellen;
4. de financiële consequenties integraal af te wegen bij de behandeling van de Programmabegroting 2019 2e fase, waarbij dan geldt dat - als de resultaten van de integrale afweging daartoe aanleiding geeft - de raad opnieuw zal kunnen spreken over de beheerplannen. De financiële consequenties voor 2019 zijn:
 - a. Een krediet van € 2.201.551 ex btw voor de noodzakelijke investeringen 'wegen' in 2019. De structurele financiële lasten voor 2019 bedragen € 58.995,-;
 - b. € 170.000 ex btw structureel voor de noodzakelijke vervangingen straatmeubilair.
 - c. € 75.000 ex btw per jaar voor de jaren 2019 - 2026 voor de noodzakelijke vervangingen van het openbaar groen;
 - d. € 45.000 ex btw voor het omzetten van 'grijs naar groen' uit te voeren in de jaren 2019 - 2021.

Toelichting

Op 13 juli 2016 heeft de gemeenteraad het IBOR-Plan vastgesteld. Dit betrof een integraal plan van de openbare ruimte met als zwaartepunten groen, wegen en straatmeubilair, waarin enerzijds de kwaliteit van de openbare ruimte en anderzijds de kosten gemoeid met beheer en onderhoud zijn beschreven. Dit plan is tot stand gekomen na een participatief traject, waarin onder meer met de dorpscommissies en TOP, maar ook met de raad is gesproken over de kwaliteit van de openbare ruimte versus de kosten van onderhoud ervan.

In het IBOR-Plan zijn 3 kwaliteitsscenario's beschreven: 'huidige situatie', 'Aangenaam verblijven' en 'Sober'. De gemeenteraad heeft toentertijd gekozen voor het kwaliteitsscenario 'Huidige situatie'. De kosten van dagelijks beheer en onderhoud nodig om deze kwaliteit in stand te houden, passen binnen de huidige budgetten.

De gemeenteraad heeft aanvullend gevraagd om de totale vervangingskosten voor de komende jaren in beeld te brengen. Hiervoor is voor groen, wegen en straatmeubilair een beheerplan opgesteld. Deze beheerplannen zijn gebaseerd op het huidige areaal en het vigerende beleid. Zoals aangegeven is de looptijd van de plannen 2019 - 2023.

De nu vastgestelde beheerplannen zijn de onderlegger voor de begroting voor de komende jaren. Bij het opstellen van de begroting voor het daarop volgende jaar worden de projecten, de kosten ervan en de financiële consequenties uit de beheerplannen opgenomen en integraal meegewogen bij de behandeling van de programmabegroting voor het betreffende jaar.

Voor 2019 vragen we € 75.000 voor 'Groen', € 2.201.551 voor 'Wegen' en € 170.000 voor 'Straatmeubilair'. Met de uitvoering van deze plannen wordt er een forse verbeterslag gemaakt in de openbare ruimte, gericht op verkeersveiligheid, bereikbaarheid en de uitstraling van Texel.

Voor betere opvang van regenwater in het kader van klimaatadaptie is een voorstel opgenomen om 'grijs te vervangen door groen' totaal € 45.000 uitgevoerd in 2019 - 2021. Met de uitvoering hiervan worden de problemen van water op straat door hevige regenbuien kleiner.

Consequenties

Financieel	☒ Ja ☐ Nee
Personeel/Organisatie	☐ Ja ☒ Nee
Juridisch	☐ Ja ☒ Nee
Beleid	☐ Ja ☒ Nee
Inkoop/Aanbesteding	☐ Ja ☒ Nee

Deregulering	☐ Ja ☒ Nee
Regie	☐ Ja ☒ Nee
Structuurvisie	☒ Ja ☐ Nee
Belanghebbenden	☐ Ja ☒ Nee
Zaaknummer	1508328

Bijlagen

1. Beheerplan Groen
2. Beheerplan Wegen
3. Beheerplan Straatmeubilair

Vaststellen beheerplannen Groen, Wegen en Straatmeubilair

Samenvatting

Burgemeester en wethouders stellen de gemeenteraad voor om de komende jaren een forse verbetering te maken in de openbare ruimte, gericht op verkeersveiligheid, bereikbaarheid en de uitstraling van Texel. Het resultaat van het uitvoeren van de maatregelen is een goede, veilige en aangename inrichting van onze openbare ruimte.

De openbare ruimte is van groot belang voor de Texelaars. Het is een belangrijke factor in ons dagelijks leven als we op pad zijn (wonen, werken, school, sport e.d.). Daarnaast is het ook een visitekaartje van ons eiland. Een deel van het 'rapportcijfer' dat de toeristen ons geeft, gaat ook over de kwaliteit van de openbare ruimte. Het doel van de gemeente is dan ook om de openbare ruimte goed begaanbaar, schoon en veilig te houden. Hiervoor is het van belang dat de staat van onderhoud van de openbare ruimte op peil blijft, en waar dit nodig is, ook verbeterd.

De gemeenteraad heeft gevraagd om inzicht in de kosten van de vervangingen voor de komende jaren. Hiervoor zijn een drietal beheerplannen opgesteld voor de jaren 2019 - 2023. In deze plannen zijn voor de komende vijf jaren de maatregelen aangegeven om de openbare ruimte in goede staat van onderhoud te brengen. Hieruit komt naar voren dat er fors geïnvesteerd moet worden. Er dient een flinke inhaalslag gemaakt te worden in het vervangen van openbaar groen en diverse verhardingen, plus het aanpassen van de inrichting van de openbare ruimte.

In 2019 wordt gestart met de uitvoering ervan. Voor de komende jaren is het tempo van de uitvoering afhankelijk van het gemeentelijk huishoudboekje. De uitvoering van de plannen vraagt namelijk een flinke financiële inspanning, plus dat er voor 2019 nog een aantal andere financiële opgaven liggen wat extra aanleiding geeft om alles zorgvuldig af te wegen. Tijdens de behandeling van de begroting voor 2019 komt het college met een dekkingsvoorstel.

Vaststellen beheerplannen Groen, Wegen en Straatmeubilair

Argumenten tot advies

De gemeenteraad heeft op 13 juli 2016 gevraagd om voor de komende jaren de noodzakelijke vervangingsinvesteringen in de openbare ruimte in beeld te brengen. De gemeente Texel beheert ongeveer 72 hectare openbaar groen, 11.000 bomen en 210 ha bermen, ca. 2 miljoen m² verharding. De openbare ruimte op Texel is enerzijds belangrijk voor onze eigen bewoners in het kader van bereikbaarheid, leefbaarheid en ons welzijn. Anderzijds is het visitekaartje voor toeristen. Met name voor dit tweede aspect schuilt in de openbare ruimte een belangrijke economische waarde voor het eiland.

Alle levende en materiële zaken zijn eindig en dienen aan het einde van hun levensduur vervangen te worden. Het niet vervangen ervan leidt tot aantasting van de openbare ruimte en tot het disfunctioneren ervan. Het goed beheren van de openbare ruimte vraagt om het op tijd vervangen van bijvoorbeeld plantsoen, bestrating of bewegwijzering.

De inrichting van de openbare ruimte dient te voldoen aan het gebruik ervan. Waar dit niet meer in de pas loopt, zal er een reconstructiemaatregel moeten plaatsvinden om daarmee met name de verkeersveiligheid te verbeteren. Op het moment dat een weg vervangen wordt, is het handig om dit integraal aan te pakken, gecombineerd met een eventuele vervanging van het riool, groen en andere onderdelen van de openbare ruimte.

De beheerplannen zijn gebaseerd op het huidige areaal en het vigerende beleid. Eventuele veranderingen in areaal of beleid kunnen van invloed zijn op de inrichting van de openbare ruimte en uiteindelijk tot wijzigingen van de in het beheerplan opgenomen projecten leiden. Opgenomen is bijvoorbeeld de totale reconstructie van de Postweg/Nieuwlanderweg. Het voorbereidingsonderzoek voor deze reconstructie vindt in 2019 plaats en zal uiteindelijk aangeven wat er daadwerkelijk plaats moet vinden. Dit geldt ook voor mogelijke consequenties voor de inrichting van de wegen naar aanleiding van de vaststelling van het Categoriëriseringsplan.

Alternatieven

Het niet vervangen van de afgeschreven onderdelen van wegen.

- Het niet vervangen van openbaar groen leidt tot kaalslag voor wat betreft bomen en tot lege en verwaarloosde plantvakken. In het kader van de wettelijke zorgplicht dienen zieke en dode bomen verwijderd te worden. Het aanblik van de openbare ruimte wordt flink gedevalueerd. Het leidt uiteindelijk tot hoge onderhoudskosten. In wezen is dit kapitaalsvernietiging.
- Het niet vervangen van asfalt of bestrating kan leiden tot het afsluiten van wegen. In andere gevallen dient er frequenter onderhoud uitgevoerd te worden. De onderhoudscyclus wordt steeds korter, omdat de restlevensduur sneller terugloopt. In wezen is dit kapitaalsvernietiging.
- Het niet vervangen van straatmeubilair houdt in principe in dat banken, fietsenstallingen, bebording e.d. gewoonweg verwijderd wordt aan het einde van hun levensduur. Dit leidt uiteindelijk tot het disfunctioneren van de openbare ruimte.

Consequenties van het advies

- **Financieel**

De begroting voor 2019 tot en met 2023 sluit nog niet. Er zijn aanvullende maatregelen noodzakelijk om de begroting sluitend te krijgen. De integrale afweging van de financiële consequenties van deze plannen vindt plaats tijdens de behandeling van de Programmabegroting 2019, fase 2.

De financiële consequenties van de genoemde plannen zoals nu aan het college aangeboden zijn als volgt:

- a. **Beheerplan groen.**
Voor de vervanging van openbaar groen is over de jaren 2019 tot en met 2026 € 75.000 per jaar nodig. Dekking moet worden meegewogen in de Programmabegroting 2019 fase 2.
- b. **Beheerplan straatmeubilair.**
Voor de vervanging van straatmeubilair is een structureel bedrag nodig van € 170.000. Deze middelen zijn nodig voor een veilige en logische inrichting van wegen - bewegwijzering, bebording en bebakening).
- c. **Beheerplan wegen.**
Voor het beheerplan wegen is de toestand van de wegen geïnventariseerd. Dit leidt tot een aantal onderhoudsmaatregelen voor het tijdvak 2019 tot en met 2023.
Deze onderhoudsmaatregelen vallen uiteen in twee onderdelen:
 1. **Investeren in wegen (rehabilitaties en reconstructies).**
Voor de periode 2019 tot en met 2023 is een totaal bedrag nodig van € 22.150.801. Uitgaande van een afschrijving in 40 jaar en een rente van 2% zijn de hieruit voortvloeiende kapitaallasten € 1.020.713.
 2. **Vervangen grijs (tegels) door groen.**
Het vervangen van grijs door groen kost in totaal € 45.000.
- d. **Financiële gevolgen beheerplannen.**
De meer-jaarlijkse dekking van de structurele lasten van de beheerplannen vergt nog de nodige financiële inspanningen. Uitwerking daarvan vindt de komende maanden plaats. Bij de aanbidding van de Programmabegroting 2019 fase 2 worden de financiële consequenties integraal afgewogen.

De structurele lasten van het groenbeheerplan, het wegbeheerplan en het beheerplan straatmeubilair bedragen:

Voor 2019:	€ 303.995	structureel en € 45.000 incidenteel
Voor 2020:	€ 638.678	structureel
Voor 2021:	€ 704.918	structureel
Voor 2022:	€ 999.428	structureel
Voor 2023:	€ 1.265.712	structureel

De kapitaallasten voor rehabilitatie en reconstructie zijn in deze berekening toegerekend vanaf de datum dat het werk gereed is. Om die reden zijn de lasten in de eerste jaren relatief laag (ingroeimodel).

In 2023 zullen de beheersplannen worden vernieuwd. Aangenomen wordt, dat ook over de volgende planperiodes rehabilitaties en reconstructies noodzakelijk zullen zijn, waardoor de structurele lasten voortvloeiend uit deze plannen nog zullen stijgen.

- e. **Bijdragen van derden en subsidies.**
Bij de berekening van de structurele lasten is nog geen rekening gehouden met mogelijke bijdragen van derden en subsidies. Over het tijdvak van 2019 - 2023 is nu nog niet aan te geven voor welke werkzaamheden bijdragen van derden of subsidies verstrekt zullen worden.
Voordat de werkzaamheden worden uitgevoerd is wel duidelijk of er bijdragen of subsidies ontvangen worden. De financiële consequenties van verstrekte subsidies en bijdragen zullen aan de raad worden medegedeeld vóór dat de werkzaamheden van start gaan.

- **Majeure risico's**

1. **Financieel:** de dekking van de structurele lasten voortvloeiend uit de beheerplannen vergt voor de jaren 2019 - 2023 nog de nodige inspanningen.
De beheerplannen worden in 2023 vernieuwd. Verwacht wordt, dat ook dan rehabilitaties en reconstructies van wegen nodig zullen zijn die hogere structurele lasten met zich meebrengen. Op dit moment valt niet in te schatten hoe hoog dit financiële risico vanaf 2024 (= eerste jaar volgende planperiode) is.
2. **Veiligheid:** Het uitvoeren van de in de beheerplannen genoemde maatregelen leidt tot toename van de veiligheid van de openbare ruimte. Het ontbreken van voldoende financiële middelen om de uitvoering te bekostigen kan op termijn risico's geven ten aanzien van het gebruik van de openbare ruimte.
3. **Imago:** Texel is een toeristisch eiland. Economisch zijn we afhankelijk van onze toeristen. De toestand van de openbare ruimte draagt bij aan de beleving van Texel. Achterstallig onderhoud en onvoldoende functionele inrichting kan Texel schaden.
4. **Tijd:** Het risico qua tijd ligt bij name bij de uitvoering van de reconstructie Postweg/Nieuwlanderweg. Procedures en bezwaren kunnen tot flinke vertragingen leiden.
5. **Organisatie:** Het uitvoeren van deze plannen vereist tijd en prioriteit binnen de gemeentelijk organisatie.

Structuurvisie

In de Structuurvisie is omtrent de openbare ruimte opgenomen dat Texel beschikt over een goed onderhouden netwerk van wegen en fietspaden. Met het vaststellen en het uitvoeren van de beheerplannen wordt dit doel bereikt.

Relevante wet- en regelgeving of jurisprudentie

- Wegenwet
- Wet milieubeheer
- Burgerlijk Wetboek

Aanleiding / Voorgeschiedenis / Eerdere besluiten

Op 13 juli 2016 heeft de gemeenteraad het IBOR-Plan vastgesteld. Dit betrof een integraal plan van de openbare ruimte met als zwaartepunten groen, wegen en straatmeubilair, waarin enerzijds de kwaliteit van de openbare ruimte en de anderzijds de kosten gemoeid met beheer en onderhoud zijn beschreven. Dit plan is tot stand gekomen na een participatief traject, waarin onder meer met de dorpscommissies en TOP, maar ook met de raad is gesproken over de kwaliteit van de openbare ruimte versus de kosten van onderhoud ervan. In het IBOR-plan zijn drie kwaliteitsscenario's beschreven: 'Huidige situatie', 'Aangenaam verblijven' en 'Sober'. De gemeenteraad heeft toentertijd onder meer het volgende besloten:

1. Om het IBOR-Plan voor beheer en onderhoud van de openbare ruimte vast te stellen en voorlopig te kiezen voor het scenario 'huidige situatie';
2. In te stemmen met het opstellen van een Beheerplan wegen, Beheerplan groen en Beheerplan Meubilair met daarin opgenomen een plan voor de daadwerkelijke vervangingen;